

**FORUM
KULTURY
STUDENCKIEJ**

FORUM KULTURY STUDENCKIEJ

Seminarium robocze

18.10.2019

ACK UMCS CHATKA ŻAKA

Musimy szukać porozumienia z rzeczywistością, która jest tu i teraz.

Andrzej Wajda

- Czy etos kultury studenckiej to już tylko odległe wspomnienie?
- Jak w rzeczywistości on-line budować kanon życia i kultury studenckiej?
- Czy jest przed nami przyszłość kultury studenckiej?

FORUM KULTURY STUDENCKIEJ 2021

**KULTURA
STUDENCKA**

Wyzwanie: zdefiniowanie na nowo kultury społeczności studentów

Cele:

- Diagnoza uczestnictwa studentów w kulturze
- Zdefiniowanie na nowo pojęcia „kultura studencka”
- Określenie potrzeb studentów i warunków niezbędnych do rozwoju kultury studenckiej
- Opracowanie wytycznych dla ogólnopolskich programów wspierających rozwój kultury studenckiej

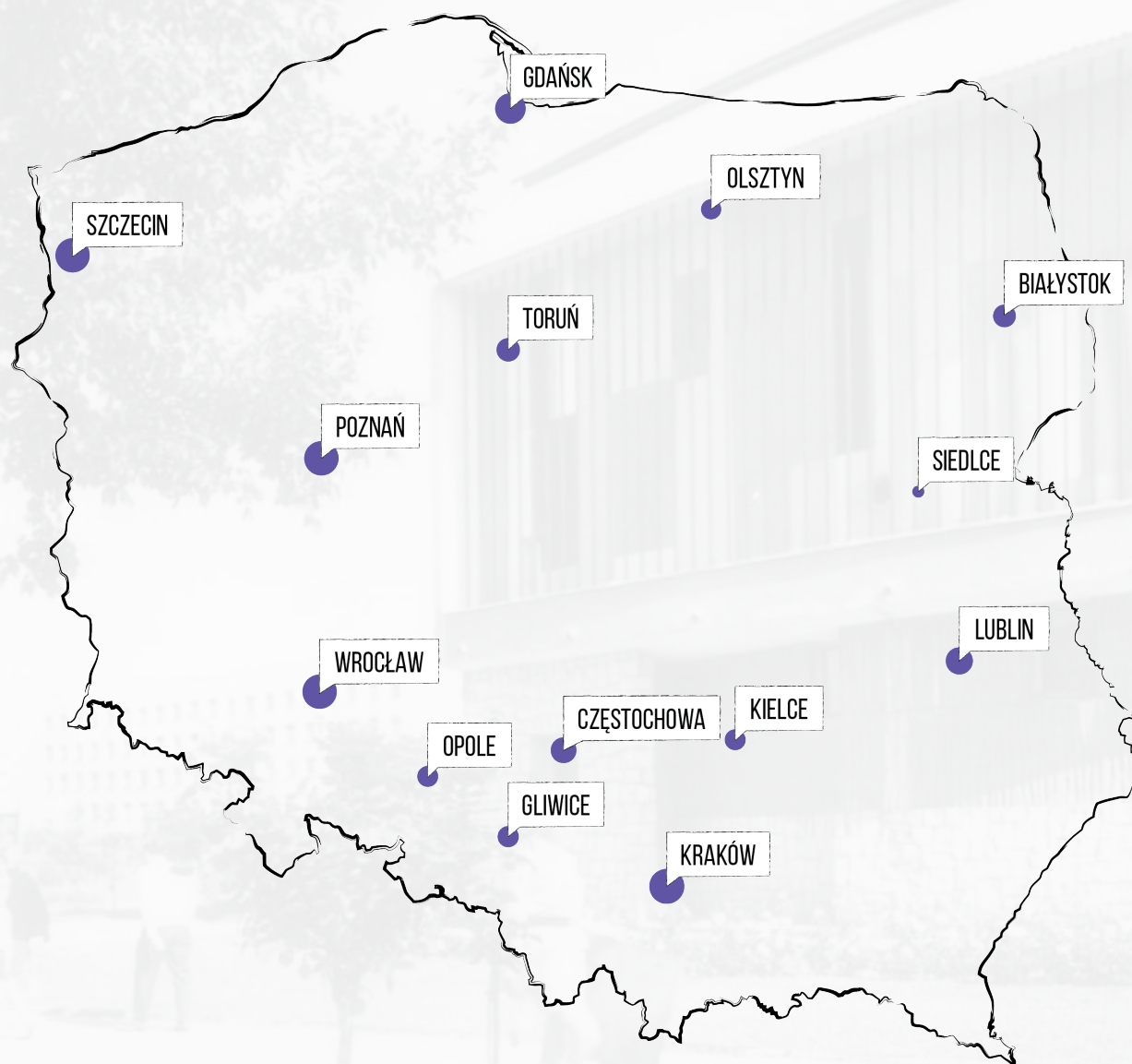
Pytania wyjściowe:

- W jakim kształcie możemy dziś mówić o kulturze studenckiej?
- Jaki charakter mają działania podejmowane przez studentów w obszarze kultury?
- W jakich instytucjach studenci angażują się w szeroko rozumianą kulturę?
- Jak wyglądają dziś uczelniane instytucje kultury?
- Jaki jest potencjał twórczy studentów?
- Jakie są ich potrzeby w obszarze kultury?

KULTURA STUDENCKA: RYS HISTORYCZNY

- **po 1956 r.** – ukucie terminu „kultura studencka” obok terminów „kultura chłopska” czy „kultura inteligencka”
- **lata 60., 70. i 80. XX w.** – rozkwit zjawisk związanych z kulturą młodego pokolenia tworzącego w okresie studiów (m.in. w dziedzinach: teatru, kabaretu, piosenki, plastyki, poezji)
- **od 1989 r.** – zmiany w obszarze działania kultury: nowe jednostki, jak instytucje pozarządowe, rozwój samorządowych podmiotów; powolne zmniejszanie roli akademickich centrów kultury
- **współcześnie** – 31 grudnia 2018 r. w polskich uczelniach kształciło się 1 230,3 tys. osób

Akademickie ośrodki kultury w Polsce

Opracowane na podstawie wstępnej kwerendy, Z. Sobczuk, Centrum Kultury w Lublinie

KULTURA
STUDENCKA

WNIOSKI Z DEBATY

Kultura studencka istnieje, potrzebuje jednak nowej formuły i definicji.

Prof. dr hab. Urszula Bobryk, Prorektor ds. Studenckich UMCS

Dziś musimy odpowiedzieć sobie na pytania: Czy kultura studencka nadal istnieje? W jakim obszarze? Czy w dobie mediów i Internetu możemy tę kulturę wzmocnić? Jakie leżą przed nią perspektywy? Forum Kultury Studenckiej musi działać wspólnie, przy uczestnictwie studentów i ośrodków z całej Polski.

Dr hab. Rafał Wiśniewski, prof. UKSW, Dyrektor Narodowego Centrum Kultury

Forum Kultury Studenckiej może wyznaczać nowe kierunki wspólnych poszukiwań nie tylko teoretycznych, ale również o charakterze praktycznym. Właśnie taka debata dotycząca kultury studenckiej powinna być prowadzona w ramach szeroko rozumianych aktywności akademickich. Uniwersytet to przestrzeń, w której studenci mogą twórczo rozwijać swoje potencjały kulturowe, przy czym warto zauważyć, że fenomen kultury studenckiej zniknął z dyskursów publicznych, co nie napawa optymizmem.

Lublin jest miastem akademickim, pomostem między Wschodem a Zachodem, a przede wszystkim kolebką wielu aktywności o charakterze więziotwórczym i kulturotwórczym, m.in. teatru, czy sztuk artystycznych.

Forum Kultury Studenckiej to społeczna inicjatywa, która ma szansę na połączenie różnych partnerów instytucjonalnych: państwowych i samorządowych oraz organizacji społecznych, jak również osób poszukujących twórczych źródeł kultury studenckiej. Niemniej przed samym forum niezbędna jest diagnoza, która stanie się przyczynkiem do dyskusji na temat aktywności studenckich, a konsultacje prowadzone w ramach forum pozwolą na wypracowanie rozwiązań o charakterze operacyjnym. Cieszę się, że taka inicjatywa się pojawiła. Warto być ambasadorem tego pomysłu.

**KULTURA
STUDENCKA**

Beata Stepaniuk-Kuśmierzak, Zastępca Prezydenta Lublina ds. Kultury, Sportu i Partycypacji

Kultura Studencka to bardzo ważny temat dla Lublina. Lublin może być impulsem do tego, by na nowo rozmawiać o kulturze studenckiej. Dzięki zaangażowaniu współpracy innych instytucji Forum ma szansę na zasięg ogólnopolski. Akademickość to jeden z najważniejszych celów strategicznych naszego miasta i temat, o którym chcemy rozmawiać. Diagnoza i rekomendacje wypracowane w ramach Forum Kultury Studenckiej znajdują swoje odzwierciedlenie w ogólnej strategii rozwoju miasta do 2030 r.

Dr Jarosław Cymerman, Zastępca Dyrektora ds. Programowych Instytutu Teatralnego im. Z. Raszewskiego, adiunkt na Wydziale Humanistycznym UMCS

Najważniejsze zjawiska w kulturze lubelskiej XX w. zrodziły się w środowisku studenckim (Awangarda Lubelska, Grupa Zamek, Alternatywa Teatralna). Studenckość definiuje się sama wraz z kolejnymi rocznikami młodych ludzi. Ważne jest tworzenie ram instytucjonalnych – przestrzeni i środowiska, w którym studenci będą mogli swobodnie poszukiwać i wyrażać siebie. W obliczu negatywnego wpływu komercjalizacji istnieje potrzeba wydobycia na nowo atrakcyjności kultury studenckiej. ACK UMCS Chatka Żaka skupia w sobie różne działalności, jest idealnym miejscem dającym studentom szansę na rozwój i wyrażanie siebie.

Rafał Kosiński, Zastępca Dyrektora ds. Artystyczno-Programowych Centrum Kultury w Lublinie

Kultura studencka obecnie kojarzy się z rozrywką, młodzi ludzie nie są przygotowani do uczestnictwa z kulturze. My, ludzie kultury, mamy wielką odpowiedzialność i powinność inwestowania kultury w młodego człowieka, stwarzanie mu pola szans i możliwości uczestnictwa w rzeczywistości kulturowej. Patrząc na „brak” kultury studenckiej w Polsce konieczne jest stworzenie sieci współpracy, przywołanie i ożywienie tradycji studenckości, akademickości oraz stworzenie skierowanej do studentów oferty kulturalnej. Dzięki Chatce Żaka Lublin może stać się miejscem poważnej rozmowy i refleksji, dzięki którym kultura studencka ma szansę się odrodzić w nowej internetowej rzeczywistości. Zbudowanie kontaktu między ośrodkami kultury studenckiej ze wsparciem Ministerstwa Kultury to proces niezwykle i nie do przecenienia. Warto pomyśleć o współpracy akademickich ośrodków kultury z samorządami poprzez ngo-sy, co umożliwi korzystanie ze wsparcia samorządowego i ministerialnego.

Zbigniew Sobczuk, Centrum Kultury w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych

Istnieje potrzeba opieki instytucjonalnej nad kulturą studencką. Zwłaszcza stwarzania możliwości dla działalności twórczej i eksperymentu na etapie studiów. A także wzbogacania tradycyjnych narzędzi i środków wyrazu o nowe technologie. Według wstępnego rozpoznania, w Polsce istnieje piętnaście ośrodków kultury studenckiej, opartych o Uniwersytety, identyfikujących się jako instytucje. Jedenaście z nich wspiera działalność artystyczną, dziesięć powstało na bazie grup twórczych – tradycje niektórych sięgają lat 50., cztery to zupełnie nowe podmioty, a trzy funkcjonują na zasadach impresaryjnych, tylko jeden działa stricte komercyjnie. Większość ośrodków jest miejscem kreacji artystycznej i animacji kulturalnej, co potwierdza że instytucja skupia i pobudza tworzenie kultury studenckiej.

Bogdan Bracha, animator ACK UMCS Chatka Żaka

Kultura studencka to pojęcie sprzed lat związane z kontestacją, dziś może wymagać redefinicji. Przemiany ustrojowe i multimedia mają wpływ na przemianę kultury studenckiej. Kultura młodych ludzi nadal istnieje, sama się tworzy i sama się konsumuje. Jest jednak różnica między dzisiejszą kulturą studencką a tą z lat 60. i 70. XX w. Forum daje szansę zdefiniowania współczesnej kultury studenckiej i jej przejawów. Naszym zadaniem w ramach Forum jest te zjawiska wyłowić i wesprzeć.

Magdalena Maksymiuk, przewodnicząca Komisji Kultury Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS

Studenci próbują zdefiniować obecną kulturę studencką, szukają także sposobów dotarcia do swoich rówieśników. Dziś w działaniach studentów rozrywka jest bardziej widoczna, jednak nie oznacza to zaniku kultury. Studenci potrzebują nowej definicji kultury studenckiej.

Łukasz Kucharski, ACK UMCS Chatka Żaka

Warto wyjść do odbiorców kultury poprzez Internet w sposób interaktywny (nie tylko poprzez transmisje), zaprosić do współpracy tych, którzy chcą zaangażować się w tworzenie kultury, a nie mają ku temu możliwości – ze względu na przykład na brak mobilności. Można w tych działaniach wykorzystywać nowe technologie – kamery 360 stopni, hełmy do wirtualnej rzeczywistości (VR).

Izabela Pastuszko, Zastępca Dyrektora ACK UMCS Chatka Żaka, Pełnomocnik Rektora ds. Forum Kultury Studenckiej (pomysłodawczyni forum)

Wiek XXI niesie ze sobą potrzebę redefinicji pojęcia „kultura studencka”. Ostatnie trzydzieści lat okresu transformacji ustrojowej to czas wielkich zmian w obrębie polskiej kultury. Powstanie nowych form działalności, jak organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), czy też rozwój samorządowych instytucji kultury miały ogromny wpływ na funkcjonowanie akademickich centrów kultury. Ich wcześniejsza unikatowość zaczęła się stopniowo zacierać. Zauważyć jednak należy, iż w grudniu 2018 roku w polskich uczelniach kształciło się 1 230,3 tysięcy osób według danych GUS. Ta liczna grupa młodych ludzi jest aktywna w różnych dziedzinach polskiej kultury. Słusznym wydaje się być pogląd, iż ich odrębność w obszarze kultury należy zdefiniować na nowo. Akademickie Centrum Kultury UMCS Chatka Żaka rozpoczyna partycypacyjny projekt – Ogólnopolskie Forum Kultury Studenckiej. Chcemy, aby planowane Forum było działaniem cyklicznym, monitorującym kierunki rozwoju kultury studenckiej w Polsce.

POSZUKIWANIE

KREATYWNOŚĆ

STUDENT

EKSPERYMENT

SPOŁECZNOŚĆ

W spotkaniu udział wzięli:

- Mateusz Adamkowski, Dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Dr hab. Rafał Wiśniewski, prof. UKSW, Dyrektor Narodowego Centrum Kultury
- Beata Stepaniuk-Kuśmierzak, Zastępca Prezydenta Lublina ds. Kultury, Sportu i Partycypacji
- Prof. dr hab. Urszula Bobryk, Prorektor ds. Studenckich UMCS
- Dr Jarosław Cymerman, Zastępca Dyrektora ds. Programowych Instytutu Teatralnego im. Z. Raszewskiego, adiunkt na Wydziale Humanistycznym UMCS
- Edyta Karczmarska-Greguła, Dyrektor ACK UMCS Chatka Żaka
- Izabela Pastuszko, Zastępca Dyrektora ACK UMCS Chatka Żaka, Pełnomocnik Rektora ds. Forum Kultury Studenckiej (pomysłodawczyni forum)
- Grzegorz Orzełowski, Dyrektor Centrum Spotkania Kultur w Lublinie
- Rafał Koziński, Zastępca Dyrektora ds. Artystyczno-Programowych Centrum Kultury w Lublinie
- Zbigniew Sobczuk, Centrum Kultury w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych
- Magdalena Maksymiuk, przewodnicząca Komisji Kultury Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS
- delegacja Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS
- przedstawiciele mediów
- pracownicy programowi ACK UMCS Chatka Żaka: Bogdan Bracha, Violetta Dryło, Agnieszka Dudek, Mieczysław Goś, Agnieszka Kołczewska, Magdalena Kozak-Siemińska, Beata Leszczyńska, Lech Leszczyński, Agnieszka Matecka-Skrzypek, Marek Skowronek, Rafał Woźniak

Kultura nie może być indywidualnym tworem człowieka. Jest produktem współżycia ludzi, powstaje w toku ich wzajemnego oddziaływania i współdziałania, a trwając przez pokolenia rozwija się i wzbogaca w procesie historycznej tradycji.

Antonina Kłosowska

FORUM KULTURY STUDENCKIEJ

BADANIE UCZESTNICTWA
STUDENTÓW W KULTURZE
2019-2020

BADANIE UCZESTNICTWA STUDENTÓW W KULTURZE 2019-2020

Narodowe Centrum Kultury
Fundacja Akademickiego Centrum Kultury UMCS Chatka Żaka

Badania na temat kierunków rozwoju kultury studenckiej w Polsce zrealizowane zostały we współpracy z Narodowym Centrum Kultury na przełomie listopada i grudnia 2019 roku. Badaniami objęto **16 akademickich miast** Polski, wzięło w nich udział **1633 studentów**. Głównym celem projektu była **dogłębna analiza zachowań i potrzeb studentów w obszarze kultury studenckiej**.

Uzyskane wyniki badań są bardzo rokujące. Studenci wiedzą, czym jest kultura studencka i jakie może przybierać formy. Blisko **46% studentów wykazuje duże i bardzo duże zainteresowanie kulturą i sztuką**, stwierdzając jednocześnie, że obecnie częściej niż przed rozpoczęciem studiów korzystają z ofert kulturalnych (**28,5% badanych**), zaś jedynie **3%** wykazuje małe i bardzo małe zainteresowanie kulturą i sztuką.

Studenci wykazali również, że ich największą motywacją do aktywności w obszarze kultury są **chęć rozwoju osobistego oraz poszerzanie własnych horyzontów (blisko 30% badanych)**. Większość studentów organizowała także samodzielnie wydarzenie kulturalne lub czynnie uczestniczyła we współorganizacji takich wydarzeń, co potwierdza zasadność rozpatrywania tematyki kultury studenckiej na szczeblu krajowym, a nawet światowym.

Badanie poruszało również zagadnienia związane z charakterem i miejscami działań prowadzonych przez studentów z uwzględnieniem akademickich ośrodków kultury, częstotliwością korzystania z dostępnej oferty kulturalnej oraz jej jakością, źródłami wiedzy na temat kultury studenckiej oraz barierami uniemożliwiającymi korzystanie studentów z oferty kulturalnej.

Uzyskana diagnoza zostanie uzupełniona o informacje zdobyte podczas spotkania ekspertów czynnie działających w akademickich centrach kultury w Polsce, które odbędzie się w dniach 20-21 kwietnia 2020 roku w Akademickim Centrum Kultury UMCS Chatka Żaka. Zebrane podczas spotkania informacje oraz wyniki realizowanych badań będą opracowywane przez powołany w tym celu zespół socjologów. **Rezultatem prowadzonych działań będzie raport, stanowiący kompendium wiedzy o współczesnej kulturze studenckiej w Polsce (maj 2020).**

Raport stanie się merytoryczną podstawą do organizacji **Ogólnopolskiego Forum Kultury Studenckiej** w 2021 roku, którego wynikiem będą rekomendacje dla przyszłego rozwoju kultury studenckiej w Polsce, opartej na **ogólnopolskiej współpracy nauki oraz kultury zgodnie z potrzebami i aspiracjami młodych ludzi.**

FORUM KULTURY STUDENCKIEJ

PLAN FORUM
STAN PRZYGOTOWAŃ

OGÓLNOPOLSKIE FORUM KULTURY STUDENCKIEJ 2021

Podstawowe informacje oraz stan przygotowań

Wyzwanie: dogłębna analiza zachowań i potrzeb studentów w obszarze kultury studenckiej oraz opracowanie narzędzi do kultywowania i rozwoju tej historycznej, akademickiej tradycji.

Trzydzieści lat okresu transformacji ustrojowej to czas wielkich zmian w obrębie polskiej kultury. Powstanie nowych form jak NGO-sy, rozwój samorządowych instytucji kultury, podmiotów prywatnych i biznesowych organizujących życie kulturalne studentów miały ogromny wpływ na działalność akademickich centrów kultury. Ich wcześniejsza unikatowość zaczęła się stopniowo zacierać, a działalność wpierająca rozwój ludzi w okresie studiów zanikać. Słusznym wydaje się więc pogląd, że dotychczasowe podejście do kultury studenckiej wymaga aktualizacji.

Poszukiwanie wolności w różnorodnych formach aktywności kulturalnej, zaczynając od studenckich teatrów, poprzez muzykę, poezję, sztuki plastyczne czy działalność kabaretową było zaczątkiem wielu dzisiejszych teatrów, instytucji kultury czy indywidualnych karier scenicznych.

W grudniu 2018 w Polsce kształciło się ponad 1 200 000 studentów. Ta liczna grupa młodych ludzi rozwija się i uczy poprzez aktywność w różnych dziedzinach, również tych kulturalnych. Dlatego też, ich odrębność w obszarze tworzenia kultury należy zdefiniować na nowo.

ETAP I

Ogólnopolska diagnoza kierunków rozwoju kultury studenckiej w Polsce przygotowana z Narodowym Centrum Kultury

Realizacja: listopad 2019 – maj 2020

Diagnoza dotycząca uczestnictwa studentów w kulturze zostanie opublikowana w maju 2020 roku i będzie podstawą merytoryczną działań (serii ogólnopolskich warsztatów, spotkań i dyskusji), których efekty w postaci rekomendacji dotyczących wspierania rozwoju kultury studenckiej, zostaną zaprezentowane podczas Ogólnopolskiego Forum Kultury Studenckiej w październiku 2021 roku.

ETAP II

Przygotowanie I Ogólnopolskiego Forum Kultury Studenckiej

Realizacja: listopad 2019 – październik 2021

Etap przygotowawczy zakłada budowę sieci jednostek aktualnie zajmujących się wspieraniem kultury studenckiej. Projekt obejmuje organizację cyklicznych spotkań warsztatowych dla osób bezpośrednio związanych z działalnością kulturalną i twórczą, wizyty studyjne w wybranych ośrodkach akademickich w Polsce, spotkania szkoleniowo-badawcze.

Jednocześnie opracowywany jest raport z badań oraz prowadzone są prace organizacyjne w ramach przygotowania Forum.

Sieciowanie: Planowanym i długofalowym działaniem ACK UMCS Chatka Żaka jest współpraca pomiędzy krajowymi i międzynarodowymi jednostkami, zajmującymi się upowszechnianiem kultury studenckiej, mająca na celu dzielenie się dobrymi praktykami i wspólnym realizowaniem interesujących z punktu widzenia studenta programów kulturalnych.

ETAP III

Ogólnopolskie Forum Kultury Studenckiej

Realizacja: 27 – 29 X 2021

Trzydniowe, ogólnopolskie spotkanie praktyków w obszarze kultury studenckiej oraz przedstawicieli uczelni wyższych i ministerstw w przestrzeniach ACK UMCS Chatka Żaka mające na celu podsumowanie i uzupełnienie informacji zebranych podczas badań i spotkań warsztatowych, a także dyskusję nad przygotowanymi rekomendacjami. Każdy dzień będzie poświęcony innym zagadnieniom związanym z głównym tematem Forum, czyli kulturą studencką.

Program I Ogólnopolskiego Forum Kultury Studenckiej:

- **27 X 2021** – Pierwszy dzień zjazdu: *Kultura studencka w dyskursie historycznym a jej współczesny wymiar*
- **28 X 2021** – Drugi dzień zjazdu: *Startupy i biznesy kreatywne, a uczestnictwo w kulturze w okresie studiów*
- **29 X 2021** – Trzeci dzień zjazdu: *Tożsamościowy wymiar kultury studenckiej (design yourself, design thinking)*

Konkretne i weryfikowalne rezultaty projektu:

- Określenie potrzeb studentów i warunków niezbędnych do rozwoju kultury studenckiej
- Zbudowanie stałej współpracy między instytucjami zajmującymi się kulturą studencką w Polsce
- Opracowanie nowoczesnej formy dzielenia się informacjami o działalności związanej z kulturą studencką
- Opracowanie rekomendacji dla Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wspierających rozwój tradycji kultury studenckiej i akademickich centrów kultury

**KULTURA
STUDENCKA**

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

Kontakt

Izabela Pastuszko

Pełnomocnik Rektora ds. Forum Kultury Studenckiej
Zastępca Dyrektora ACK UMCS Chatka Żaka
izabela.pastuszko@umcs.pl

Agnieszka Dudek

koordynator, ACK UMCS Chatka Żaka
agnieszka.dudek@umcs.pl

Ilona Woźniak-Kostecka

koordynator, ACK UMCS Chatka Żaka
ilona.wozniak@ack.lublin.pl

Opracowanie: I. Pastuszko, A. Dudek, I. Woźniak-Kostecka
ACK UMCS Chatka Żaka

Fot. Z. Siemaszko, J. Kmiec
(Archiwum ACK UMCS Chatka Żaka)

KULTURA
STUDENCKA

AKADEMICKIE
CENTRUM
KULTURY
UMCS
CHATKA ŻAKA

UMCS